

Godišnji izveštaj o radu

2020

Centar za
ženske studije

Beograd

Sadržaj

Uvod	2
Programske oblasti	3
Predavački program	4
Izdavački program	7
Istraživački program	9
Tribine, panel diskusije, javni razgovori	10
Organizacija rada	12
Finansijski izveštaj	13
Fandrejzing	14
Izveštaj Saveta	21
Resursi organizacije	24
Biblioteka i arhiva	25
Web sajt i društvene mreže	26

02 Uvod

Centar za ženske studije (u nastavku CŽS) je u toku 2020. godine, usled novih uslova nametnutih pandemijom COVID 19 , u dogovoru sa Savetom CŽS, a ostajući u okviru istih strateških ciljeva, revidirao postojeći plan rada za 2020. godinu i prilagodio ga novim okolnostima.

Aktivnosti CŽS, radi lakšeg praćenja, stukturisane su u okviru 3 celine:

- programske oblasti;
- program organizacije rada;
- resursi organizacije

Sve navedene aktivnosti realizovane su od strane Operativnog tima uz pomoć Saveta i Zastupnica CŽS, saradnica i saradnika.

Operativni tim:

- Nadja Bobićić
- Nadja Duhaček
- Hristina Cvetinčanin Knežević
- Mirela Šantić
- Vajka Anđelković
- Jasna Alibegović

Savet CŽS:

- Marina Bogdanović
- Daša Duhaček
- Ana Stolić
- Snežana Škundrić

Programske oblasti

04

Digitalna feministička škola

Kako je projekat Digitalne feminističke škole obuhvatao školsku 2019/2020 godinu, i deo izveštaja se nalazi u Godišnjem izveštaju za 2019., u nastavku sledi kraći podsetnik kroz faze za ceo projekat.

Digitalna feministička škola je obrazovni program podržan sredstvima fondacije Trag koji je u digitalnom online formatu bio dostupan ženama i muškarcima širom Srbije, ali i regionalno, nezavisno od mesta boravka, statusa zaposlenosti i porodičnog statusa. Projekat je trajao od 01.03.2019. do 15.03.2020. u ukupnom budžetu od 9590 USD.

Voditeljke programa: Daša Duhaček i Mirela Šantić uz podršku operativnog tima, saradnica i saradnika.

Projekat Digitalna feministička škola je realizovan u tri faze i to: priprema, predavanja i izrada studentskih radova.

Prva faza je obuhvatala pripremne aktivnosti koje su se sastojale od redizajniranja web stranice organizacije i prilagođavanja potrebama svim ciljnim grupama kako bi jednostavnije i kvalitetnije mogleći pristupati sadržajima sa svih brauzera i uređaja i poziva studentima i studentkinjama za ovaj obrazovni program. Selekcija je vršena na osnovu njihovih poslatih biografija i motivacionog pisma, i prednost su imale/i sve osobe koje su bile bez prethodno stečenog znanja iz oblasti ženskih i rodnih studija, kao i bez mogućnosti da u svojim gradovima pohađaju neki od formalnih ili neformalnih programa. Takođe smo prednost pružile svim kandidatkinjama i kandidatima koji su aktivni u okviru neke grupe, organizacije ili udruženja. Iako je prvobitno planirani broj primljenih bio 30, a kako je stiglo 220 prijava, odlučile smo da broj povećamo tako da je generaciju upisalo ukupno 66 studenata i studentkinja iz Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore, Hrvatske, Srbije. Ova faza se sastojala i od izbora i kontaktiranja predavačica. Izbor predavačica je napravljen na osnovu našeg tridesetogodišnjeg iskustva u organizovanju obrazovnih programa iz Ženskih studija i Studija roda.

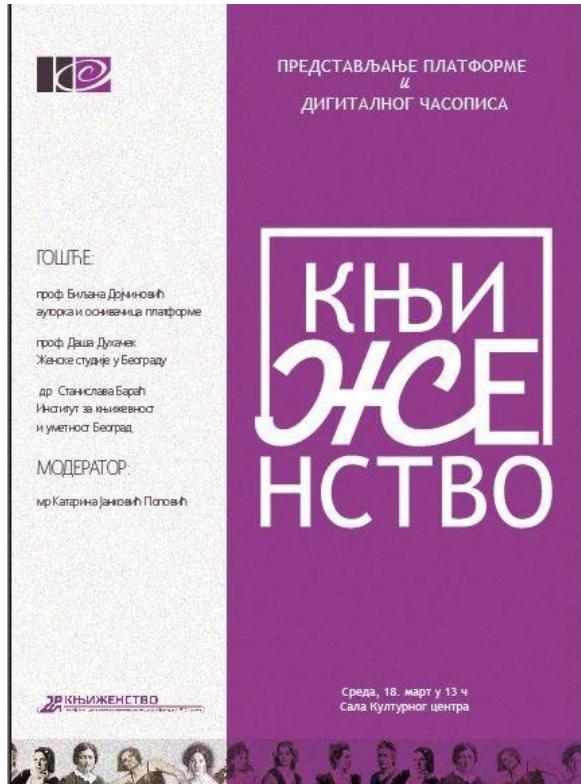
05

Program se sastojao iz dva segmenta: u prvom, iz uvodnog dela (osnovni pojmovi), kraće istorije feminističkog pokreta i obrazloženja ključnih teorijskih opredeljenja; drugi segment je bio usredređen na najznačajnija pitanja javnih politika i zaštite ženskih ljudskih prava i zaokružen predstavljanjem ženskog stvaralaštva iz oblasti umetnosti.

Druga faza se sastojala od snimanja predavanja koja su montirana i kačena na YouTube kanale. Nakon predavanja, studentkinje su imale mogućnost da postavljaju pitanja u vezi sa predavanjima na koje je ažurno odgovarano. Treća faza projekta se sastojala od čitanja završnih radova i davanja povratne informacije studentima/kinjama. U ovoj fazi su takođe prosleđivani sertifikati o završenoj Digitalnoj feminističkoj školi putem pošte ili mejlom.

Rezultati ovog projekta su jasno vidljivi kroz završne radove studentkinja i studenata kao i finalni test. Ukupan broj studenata/kinja koje/i su završili Digitalnu feminističku školu je 41, od kojih je 34 studenata i studentkinja prosledilo radove koji su u fokusu imali temu koja se obrađivala na predavanjima DFŠ. Preciznije, teme ovih radova su bile raznolike i sve su se fokusirale na rodnu perspektivu i unapređenje rodne ravnopravnosti. Na primer neki od radova su se bavili položajem žena u kulturi, bezbednosnim strukturama, na tržištu rada ili filmu, druge su pak obrađivale značajna književna dela, istoriju ženskog pokreta ili neke od feminističkih pravaca. Takođe, neki završni radovi su bili u formi tribine kao i u formi video materijala. Kroz ove radove studenti/kinje su jasno pokazale da je DFŠ doprinela njihovom unapređenom znanju o feminizmu i rodnoj ravnopravnosti što je i bio jedan od ciljeva projekta. Pored završnih radova, polaznici i polaznice DFŠ koji nisu izradili svoj finalni projekt/rad imali su priliku da školu završe i dobiju sertifikat putem završnog testa koji im je prosleđen i njih 7 je uspešno uradilo test i steklo uslov za sertifikat o odslušanoj školi. Rezultati ovog testa takođe pokazuju unapređena znanja studenata/kinja o feminizmu, feminističkim teorijama kao i ženskim pravima i rodnoj ravnopravnosti što se i želelo postignuti kroz ovaj projekat.

06

Poziv za tribinu u organizaciji Katarine
Janković Popović

U prilog ovom izveštaju dodajemo [link](#) sa fotografijama koje su polaznice Digitalne feminističke škole delile sa nama u toku trajanja programa, kao i poziv naše studentkinje Katarine Janković Popović koja je kao završni rad organizovala tribinu zakazanu za 18. mart, koja je zbog nastale situacije odložena.

07

Temat „O nasilju nad ženama - prilog proučavanju”

U toku 2020. godine, rad na projektu “Društveno-ekonomski i političke promene u Srbiji i pitanje rodno zasnovanog nasilja” većim delom se zasnivao na pripremi za štampu i promociji temata izabranih tekstova, nastalih na osnovu prethodnih istraživanja. Na samom početku godine, svi tekstovi pristigli tokom druge polovine 2019 prošli su nezavisne akademske recenzije. Kako je početkom marta proglašena globalna pandemija, to je uzrokovalo prolongiranjem štampanja, zbog čega je temat prelomljen i promovisan krajem godine.

Temat „O nasilju nad ženama – prilog proučavanju“ objavljen je u saradnji sa časopisom Antropologija, koji izdaje Institut za etnologiju i antropologiju, Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Časopis je visoko rangiran na nacionalnoj listi akademskih publikacija, i spada u kategoriju M51. U tematu je, pored uvodne reči (koju potpisuju urednice temata prof Zorica Ivanović sa katedre za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta UB, i Nađa Bobićić, PhD studija roda, zastupljeno još sedam originalnih akademskih članaka.

Tri od tih tekstova su koautorski radovi. O praksi centara za socijalni rad u odnosu na problem rodno zasnovanog nasilja (RZN) pisale su Marina Simić i Milica Skočajić. Medijske kamapnje usmerene na prevazilaženje nasilja analizire su Jelena Višnjić, Milica Batričević i Ana Stevanović iz organizacije BeFem. Ivana M. Jakšić, Katarina Mijatović i Tamara Džamonja pisale su tekst o iskustvima i percepciji rodne diskriminacije u porodici.

Tekst kourednice, Nađe Bobićić, kojim se temat otvara, daje uvid u razvoj pristupa RZN iz ugla teorije socijalne reprodukcije, koja povezuje feminističke i levičarske pristupe. Tanja Ignjatović napisala je tekst o izazovima u pronalaženju sistemskih odgovora na potrebe žena sa iskustvom nasilja u intimnom partnerskom odnosu, uključujući i pregled dokumenta i strategije sa međunarodnog i lokalnog nivoa. Lara Končar i Hristina Cvetinčanin Knežević, radile su kvalitativna istraživanja, u kojima su razgovarale sa ženama u sezonskom radu, odnosno, sa ženama koje imaju iskustvo digitalnog RZN.

08

Nakon objavljanja, temat je promovisan u formi onlajn razgovora pod nazivom "Rodno zasnovano nasilje u doba COVIDA-19: razgovor i predstavljanje temata". U razgovoru, autorke tekstova nisu samo predstavile prethodna istraživanja koja su već uvrštena u temat, već su i dale osvrt na to kako su promene uzrokovane pandemijom uticale na probleme koje su tokom ranijih faza projekta istraživale. Razgovor je koncipirala i vodila Nađa Bobićić, a učestvovali su: Marina Simić, Milica Skočajić, Lara Končar, Ivana M. Jakšić, Tanja Ignjatović, Milica Batričević, Jelena Višnjić, Hristina Cvetinčanin Knežević i ispred fondacije Kvinnna till Kvinnna Tamara Šmidling.

Razgovor je promovisan na društvenim mrežama (na Facebooku eventu zainteresovanih je bilo 186, a opciju prisustvovalo je kliknulo 78 osoba). Uz producijsku saradnju sa organizacijom Reflektor teatar, događaj je prenošen uživo na mrežama Facebook i Youtube. Razgovoru je uživo prisustvovalo preko 60 ljudi, a potom je na Facebooku pregledan 1100 puta i 161 na YouTube platformi.

Ukupan budžet za organizaciju, promociju i učesnice: 223383.00 RSD a projekat podržala fondacija Kvinnna till Kvinnna

U prilog ovom izveštaju dodajemo link vesti sa sajta CŽS i link sa koga je moguće preuzeti Temat, kao i fotografije/skrinšotove sa promocije.

Poziv za onlajn razgovor "Rodno zasnovano nasilje u doba COVIDA-19: razgovor i predstavljanje temata"

Skrinšot sa onlajn razgovora "Rodno zasnovano nasilje u doba COVIDA-19: razgovor i predstavljanje temata"

09

Završetak terenskog istraživanja o izazovima sa kojima se suočavaju nezaposlene žene starije od 45 godina na tržištu rada

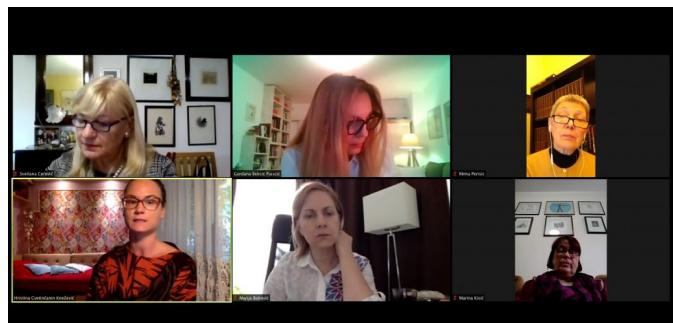
Istraživanje "Ekonomsko osnaživanje: Prepreke i izazovi sa kojima se suočavaju nezaposlene žene 45+ na tržištu rada"

Istraživanje "Ekonomsko osnaživanje: Prepreke i izazovi sa kojima se suočavaju nezaposlene žene 45+ na tržištu rada" je javnosti prezentovano na Zoom konferenciji "ŽENE 45 PLUS – Ravnopravnost na tržištu rada i kako je postići", u organizaciji udruženja Žene na prekretnici, održanoj 8. oktobra 2020. godine. Istraživanje je prezentovala Hristina Cvetinčanin Knežević, koautorka istraživanja.

Ukupan budžet projekta: 117918.00 RSD - sredstva dobijena od Udruženja "Žene na prekretnici".

U prilog ovom izveštaju dodajemo [link vesti](#) sa sajta ŽnP i [link](#) sa koga je moguće preuzeti istraživanje, kao i fotografije/skrinšotove sa konferencije.

Terensko istraživanje sa organizacijom "Žene na prekretnici" o izazovima sa kojima se suočavaju nezaposlene žene starije od 45 godina na tržištu rada je započeto krajem 2019. godine i završeno krajem januara 2020. godine. Zbog situacije sa COVID19, javna prezentacija istraživanja je pomerena na jesen.

Skrinšot sa konferencije "ŽENE 45 PLUS – Ravnopravnost na tržištu rada i kako je postići"

10 Razgovori o ženskim studijama

U 2020 godini tridesetogodišnja istorija ženskih studija u Srbiji je obeležena inicijativom koja polazi od sledećeg:

Posle više od 30 godina rada i posvećenosti oblasti ženskih studija potrebno je prikupiti, analizirati i predstaviti postojeće rezultate, razmeniti iskustva, ali, pre svega, na osnovu toga, otvoriti rasprave o budućem razvoju ženskih studija i studija roda. Zbog brojnih tema, i njihove složenosti, za razmatranja ovih pitanja neophodna je serija razgovora čiji će cilj biti izgradjivanje kriterijuma na osnovu kojih želimo da pišemo istoriju ženskih i rodnih studija kod nas, kao i da doprinesemo ne samo budućem razvoju već i podstaknemo umrežavanje svih koje/i se u Srbiji bave ovom oblašću. Osim toga, očekivanje je da će se nastaviti i regionalna kao i međunarodna saradnja.

Tim povodom u 2020 godini održana su dva sastanaka:

- prvi sastanak je, na inicijativu, i u organizaciji Žena u Crnom, održan u septembru, učestvovalo je udruženje „Ženske studije i istraživanja“ iz Novog Sada i Centar za ženske studije, Beograd;
- drugi, konsultativni sastanak o ženskim i rodnim studijama u Srbiji održan je online 30. oktobra 2020. Organizovao ga je Centar za ženske studije, a učestvovali su udruženje „Ženske studije i istraživanja“ iz Novog Sada i Studijsko istraživačka grupa za rodnu ravnopravnost i javne politike Instituta društvenih nauka (IDN). Uvodno izlaganje, Istorija ženskih studija u Srbiji 1990-2020, imala je Svenka Savić, Daša Duhaček je takođe dala kraću, uvodnu reč (tema, Generacije, odgovornost i doprinosi). Sastanku su prisustvovale, a u diskusiji su učestvovali Zorica Mršević, Mirjana Dokmanović, Margareta Bašagrin, Nađa Bobičić, Ivan Milenković, Hristina Cvetinčanin Knežević, Dragana Popović, Lara Končar, Ankica Šobot, Nađa Duhaček, Milica Miražić.

Na konsultativnom sastanku je zaključeno da se razgovori o rodnim i ženskim studijama u Srbiji nastave, i to na osnovu predloga učesnika i učesnika, kao i da se u naredne razgovore uključi i šira zainteresovana javnost.

Projekat je realizovan bez sredstava Centra za ženske studije.

11

U prilog ovom izveštaju dostavljamo link vesti sa sajta CŽS o održanom razgovoru, kao i fotografije/skrinšotove sa razgovora.

Skrinšot sa drugog konsultativnog sastanka o ženskim i rodnim studijama u Srbiji, govornica Svenka Savić

Skrinšot sa drugog konsultativnog sastanka o ženskim i rodnim studijama u Srbiji

Program organizacije rada

13

Finansijski izveštaj

Centar za ženske studije je do oktobra 2020. godine funkcionisao sa minimalnim sredstvima. Od marta 2020. godine, sve očekivane donatorske podrške (European Endowment for Democracy (EED), Holandska ambasada, Ministarstvo kulture, Grupa za rodnu ravnopravnost Udruženja anesteziološkinja Srbije i EU, uključujući i onu koja je prethodno već bila potvrđena od strane Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU) su bile otkazane, jer su sredstva, prethodno namenjena našim, kao i drugim projektima, bila preusmerena na borbu protiv COVID19. Nakon posete Centru predstavnica fondacija OAK i Trag sredinom februara i dogovora o nastavku podrške za održavanjem druge Digitalne feminističke škole, pomenute COVID okolnosti su takođe odložile mogućnost finansiranja do kraja 2020. Rad kancelarije i računovodstva za 2020. godinu, kao i izdavanje časopisa Genero br. 24, obezbeđene su programom Generalne podrške Rekonstrukcije Ženski Fond.

Ukupna dobijena sredstva iznosila su 900000.00 RSD.

Od 1. oktobra 2020. godine i dobijanja institucionalne podrške u okviru projekta ACT koji sprovode Građanske Inicijative i Helvetas, CŽS je dobio jednogodišnju podršku u vrednosti od 1300000.00 RSD.

U decembru 2020. godine po projektu ERASMUS, Tempus kancelarija je na namenski račun organizacije uplatila 28086 EUR kao prvu tranšu od ukupnog budžeta.

14

Fandrejzing

Suočene sa vanrednim okolnostima, operativni tim Centra je uz podršku Saveta, od marta 2020. godine fokus usmerio na apliciranje za nova sredstva kod navedenih donatora:

Projekat ACT

Prvog aprila 2020. godine otvoren je poziv za dodelu institucionalnih grantova u okviru projekta "Zajedno za građansko društvo – ACT", koji finansira Vlada Švajcarske kroz Švajcarsku agenciju za razvoj i saradnju (SDC) a projekat sprovode Helvetas SRB i Građanske Incijative.

U radu na pripremi aplikacije učestvovali su Daša Duhaček i Mirela Šantić uz podršku saradnica.

Centar za ženske studije će institucionalni grant koristiti da ojača svoje delovanje u ključnim pravcima, mobilise veći broj građana/ki za uključivanje u svoje programe:

- uvođenja i promocije rodne ravnopravnosti u obrazovni sistem i javne politike,
- artikulacija koraka ka demokratizaciji i ljudskim i građanskim pravima,
- za socijalnu inkluziju marginalizovanih, ranjivih grupa.

Grant će takođe biti korišćen da se za operativne potrebe mobilišu dodatni ljudski resursi. Da bismo nastavili ne samo naš celovit obrazovni program – koji se oslanja na osnovne stubove, predavanja, istraživanja i izdavačku delatnost – već da bismo njegov sadržaj uskladili s potrebama vremena i poboljšali naš pristup, biće nam potreban proširen tim. Taj tim će redovno usklađivati naše obrazovne programe sa zahtevima društva i kroz teme naših tribina i javnih debata ponuditi odgovore na ključna pitanja našeg vremena. Uključivanjem mlađih, posvećenih saradnika/ca Centar će koristiti savremenu tehnologiju i društvene mreže da bismo došli do korisnika/ca kojima su obrazovni programi često zbog socijalne marginalizacije bili teže dostupni.

15

Grant će takođe biti korišćen za restrukturiranje Centra, jačanje naših kapaciteta i stabilizaciju redovnih priliva finansijskih sredstva za rad, kao i pripremu i organizaciju Strateškog planiranja. U jačanju naših kapaciteta, planiramo da se uključimo u grupne obuke koje nudi ACT program, a takođe i da koristimo mogućnosti programa za individualno mentorstvo.

Trajanje projekta je dve godine počev od 1. oktobra 2020. godine

Ukupan budžet: 2600000.00 RSD

Pregled planiranih aktivnosti biće predstavljen u Planu za 2021.

ERASMUS+

U toku marta i aprila meseca 2020. godine razvijana je projektna ideja za konkurs koji je objavila Fondacija Tempus, za Erasmus+ program, u okviru kategorije KA2 - Cooperation for innovation and the exchange of good practices: KA204 - Strategic Partnerships for adult education. Rad na razvijanju projektne ideje za IDEAS projekt je koordinirala Daša Duhaček, a projektni tim su činile Hristina Cvetinčanin Knežević, Mirela Šantić i Marijana Todorović, eksterna konsultantkinja.

Projekat se razvijao u saradnji sa partnerskim organizacijama - Karlovim Univerzitetom u Pragu, nevladinom organizacijom Colour Youth iz Atine, Islandskim Univerzitetom u Rejkjaviku, nevladinom organizacijom Centar za ženske studije iz Zagreba i nevladinom organizacijom IPA Centar iz Beograda. Projekat je predat online 23. aprila 2020. godine. Predviđeno trajanje projekta je 2 godine, a ukupan budžet iznosi 70.217 EUR, od kojih je budžet namenjen za aktivnosti CŽS 24.165 EUR.

Projekat je odobren od strane kancelarije Tempus 1. septembra 2020., a Ugovor je potписан 15. oktobra 2020. godine.

16

Operativni tim Centra za ženske studije je prisustvovao obukama za upravljanje Erasmus projektom koje je organizovala Fondacija Tempus 22. i 23. septembra 2020. godine. U toku oktobra i novembra meseca su Daša Duhaček i Mirela Šantić radile na pripremi ugovora sa partnerima, Hristina Cvetinčanin je razvijala obrazac za izveštavanje, završen je raspored aktivnosti kao i postavka neophodne dokumentacije na korisnički prostor namenjen projektu.

Potpisivanje ugovora sa partnerima je započeto u decembru mesecu. Projekat je zvanično počeo 31.12.2020. godine.

Plan i sadržaj projekta biće prikazan u Planu rada CŽS za 2021. godinu

Digitalna feministička škola (DFŠ)

Donator: OAK fondacija

Implementacioni partner: Trag fondacija

Nakon uspešno realizovane prve Digitalne feminističke škole, fondacija OAK i njihova partnerska fondacija Trag preuzele su CŽS u svoj portfolio kao relevantnu organizaciju čiji će rad podržati kroz institucionalni grant. Njihov dugoročni cilje je jačanje feminističkog pokreta na Balkanu te je rad CŽS prepoznat zbog neophodne uloge u obrazovanju u postizanju ovog cilja. Digitalna feministička škola će biti realizovana u periodu od 01.02.2021. do 31.01.2022. godine. Vrednost projekta iznosi 32 000USD.

Rad na aplikaciji započet je u decembru a datum predaje projekta je 18. januar 2021. Programsку šemu i razvijanje aplikacije radila je Nadja Duhaček uz saradnju Hristine Cvetinčanin Knežević i Nadje Bobićić. Za organizaciono vođenje zadužena je Mirela Šantić. Projektnom timu u organizaciji i izvodjenju DFŠ priključiće se saradnica Lara Končar, Jelena Jaćimović i Jelena Petrušić.

Projekat je odobren sredinom decembra nakon prvog poslatog nacrta.

17

U odnosu na prvu DFŠ koja je organizovana u jesen 2019. godine, ovaj program će trajati dva semestra, uključiće veću interaktivnost sa učesnicima/cama (kroz radionice i diskusije na platformi discord). Drugi važan razlog za promenu platforme (prethodno su korišćeni YouTube i mejl) je bezbednost odnosno čuvanje privatnosti. Format završnih radova će podrazumevati doprinos učesnica objavljivanju fanzina, čime će vežbati pisanje kroz različite žanrove, kao i rad u grupi.

Više o samom projektu nalazi se u Planu CŽS za 2021. godinu.

Projekat New Generation in Serbia (Nova generacija u rodnim studijama u Srbiji)

Donator: United Nations Democracy Fund (UNDEF)

Predlog projekta obuhvata celovit obrazovni program iz oblasti ženskih studija. Osim toga projekat takođe obuhvata objavljivanje feminističkog glasila, Glas žena, digitalizaciju legata Žarane Papić i obeleževanje 30 godina od osnivanja Centra za ženske studije. Projekat traje dve godine. Planirani budžet je 232 000 USD. Predlog i razvijanje projekta radile su Daša Duhaček i Milica Miražić saradnica Centra.

Aplikacija je u procesu obrade od strane donatora.

Projekat “Ljubičasto – zelena koalicija: serija onlajn susreta o saradnji feminističkog i ekološkog pokreta u regiji Zapadnog Balkana”

Donator: HBS (Kancelarija u Beogradu)

Sa predstavnicama/ima fondacije HBS imale smo dva sastanka tokom 2020. godine.

18

Jedan neposredno pred početak pandemije, i drugi tokom novembra meseca. Rezultat tih sastanaka bio je podnošenje aplikacije za projekat "Ljubičasto-zelena koalicija: serija onlajn susreta o saradnji feminističkog i ekološkog pokreta u regiji Zapadnog Balkana".

Cilj projekta Ljubičasto-zelena koalicija bio bi otvaranje prostora za širu i eksplisitniju saradnju feminističkog i ekološkog pokreta, povezivanjem različitih zainteresovanih aktera/ki. Udruživanjem ciljnih grupa i razmenom znanja, oba pokreta bi dobila i na masovnosti, ali se i temeljnije upoznala sa međusobnim teorijskim i političkim pretpostavkama. Na kraju projekta bila bi objavljena digitalna publikacija u formi vodiča sa konkretnim primerima dobre prakse i razrađivanjem ideja za proširenje međusobne saradnje feminističkog i ekološkog pokreta. Povezanost sa tekućim aktivnostima CŽS ogleda se u aktivnom ukljičivanju druge generacije Digitalne feminističke škole sa aktivnostima na projektu Ljubičasto-zelena koalicija. Rad na razvijanju projektne ideje radila je Nađa Bobićić.

Ukupna vrednost projekta: 5000 EUR

Aplikacija je u procesu obrade od strane donatora.

Generalna podrška Rekonstrukcija Ženski Fond

Trajanje projekta: 01.02.2020. do 31.12. 2020.

Rok za podnošenje godišnjeg finalnog izveštaja je 31.01.2020. Projektne aktivnosti su završene. U komunikaciji sa saradnicama iz RŽF dobole smo poziv za apliciranjem za program Generalne podrške za 2021.

Više o samoj aplikaciji i predlozima u Planu za 2021. godinu.

19

U toku februara meseca 2020. godine razvijena je projektna ideja za konkurs koji je objavio UN Women, pod nazivom Women's Economic Empowerment/Support to Priority Actions for Gender Equality in Serbia. Rad na razvijanju projektne ideje je koordinirala Hristina Cvetinčanin Knežević, sa timom koji su činile Mirela Šantić i Daša Duhaček. Aplikacija je poslata 24. februara 2020. godine. Predviđeno trajanje projekta je 9 meseci, a ukupan budžet projekta je iznosio 29.905 USD.

Nažalost, uprkos uloženom trudu, nismo dobile pozitivan odgovor, odnosno, naš predlog projekta je odbijen.

*

U toku oktobra meseca 2020. godine je razvijana projektna ideja za konkurs koji je objavio UN Trust Fund to End Violence against Women, pod nazivom Ending and preventing violence against women and girls in the context of COVID-19. Rad na razvijanju projektne ideje je koordinirala Hristina Cvetinčanin Knežević, sa timom koji su činile Nađa Bobičić, Daša Duhaček, Mirela Šantić i Lara Končar, uz volontersku savetodavnu pomoć Silvije Poženel. Tom prilikom je otvoren nalog na sajtu grants.unwomen.org i aplikacija je online submitovana 3. novembra 2020. godine. Predviđeno trajanje projekta je 3 godine, a ukupan budžet projekta je iznosio 127.800 USD.

Nažalost, uprkos uloženom trudu, nismo dobile pozitivan odgovor, odnosno, naš predlog projekta je odbijen.

*

U toku tri meseca proleća 2020. godine jedan od konkursa na koji je podneta aplikacija bio je konkurs Kreativne Evrope "Jačanje kulturne saradnje i konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija Zapadnog Balkana".

20

Aplikacija je rađena u saradnji sa šest feminističkih organizacija iz regije, koje su prepoznate kao veoma aktivni i važni akteri kako u njihovim lokalnim sredinama, tako i u regionalnoj feminističkoj zajednici: Crvena (BiH), Anima (CG), Vox Feminae (HR), Tiiit! Inc. (MK), Mesto žensk (SLO) i Femix (RS). Projekat je podrazumevao regionalnu saradnju i ojačavanje kapaciteta žena u kulturi (šire shvaćenoj). Kako je na konkurs stiglo preko 300 prijava, a odobrenih samo 13, i pored činjenice da je projekat CŽS dobio preko 80 bodova i bio odlično ocenjen, nažalost nije dobio finansije.

21

Izveštaj Saveta

U protekloj 2020 godini rad Saveta Centra za ženske studije se odvijao u okolnostima epidemije COVID 19. To je podrazumevalo ograničnu komunikaciju uživo, ali su članice Saveta bile u redovnoj komunikaciji sa operativnim timom i Zastupnicama.

Za evidenciju;

|

24. aprila su članice Saveta dobole sledeću e mail poruku i informaciju o radu operativnog tima (za vreme oštrih restrikcija u pogledu kretanja zbog epidemije COVID 19):

“Šaljemo kratak pregled onoga šta je u Centru urađeno, od kraja februara do danas:

Poslat Izveštaj fondaciji Trag o uspešno završenoj Digitalnoj feminističkoj školi

Poslat Izveštaj o terenskom istraživanju udruženju Žene na prekretnici 45+;

Potpisan ugovor o podršci Rekonstrukcije – ženskog fonda;

Poslata aplikacija za projekat za UN Women;

Radi se na aplikaciji za projekat Kreativna Evropa (predaje se ove nedelje); Radi se na aplikacija za projekat Erasmus + (predaje se ove nedelje);

U toku je i rad na aplikaciji (za ACT), koja će, ukoliko bude odobrena, biti institucionalna podrška Centru. Javljam da je Ivana Ćirković poslala svoju ostavku na članstvo u Savetu da bi se izbegao konflikt interesa u podnošenju te aplikacije (Savet, po statutu može da radi i u ovom sastavu).”

Rad i kratak izveštaj operativnog tima su zatim članice Saveta pismeno i podržale.

22

II

Savet je u punom sastavu održao sastanak uživo sa članicama operativnog tima **2. juna. 2020.**

Dnevni red:

- Informacija o podnetim aplikacijama za projekte i izmena u Planu rada Centra
- Razgovor o lokaciji Centra za ženske studije

U sklopu ove tačke Daša Duhaček je, u svojstvu Zastupnice, obavestila članice Saveta da je Centar za ženske studije dobio negativne odgovore od donatora, National Endowment for Democracy (NED) i European Endowment for Democracy (EED), a da su međuvremenu predate aplikacije za projekte Kreativna Evropa, ACT i Erasmus, kao i za projekat UNWomen i da se od njih očekuju obaveštenja. U zavisnosti od ishoda u septembru ćemo ponovo razmatrati Plan rada, i zbog toga što Centar zbog nedostatka sredstava, a i epidemije COVID 19 nije mogao realizovati svoje aktivnosti.

U okviru ove tačke članice Saveta i operativnog tima razmenjivale su mišljenja i informacije o prednostima i nedostacima korišćenja prostorija na Fakultetu političkih nauka (FPN) za aktivnosti Centra. U razmatranje su uzete u obzir i druge lokacije, Centar za Kulturnu Dekontaminaciju, Kuća ljudskih prava i Institut društvenih nauka (IDN) i istaknuta prednost lokacija koje su bliže centru grada.

Međutim, prve dve organizacije, iako nude saradnju, ne raspolažu odgovarajućim prostorom za aktivnosti Centra. Ostaje da se dalje ispitaju mogućnosti u IDN, koji takođe nudi saradnju. Savet je zatim doneo odluku da, ukoliko se ispostavi da su uslovi odgovarajući, podrži odlazak sa FPNa, s tim da konačnu odluku mora doneti Skupština.

I

23

Između 2. juna i 21. decembra Savet je putem e mail poruke dobio obaveštenje o tome da su aplikacije za ACT i Erasmus prihvaćene, kao i informaciju da je fondacija Trag pozvala Centar za ženske studije na saradnju u realizaciji druge po redu Digitalne feminističke škole. Na osnovu toga je struktuiran Plan rada Centra za drugu polovinu 2020. godine.

III

21. decembra je operativni tim pozvao Savet Centra za ženske studije na konsultativni sastanak. Povod je bila smena direktorke Centra za ženske studije u Zagrebu, jer je zagrebački Centar jedan od partnera na projektu Erasmus koji je upravo trebalo da počne, a javno izneseni politički stavovi nove uprave su za naš Centar neprihvatljivi. Zbog oštре debate koja se razvila u regionu na svim društvenim mrežama, a i niza različitih, međusobno suprotstavljenih i javno iznesenih stavova, bilo je neophodno da se o ovome razgovara i u našem Centru.

Sastanak je održan iz dva dela, tako što je nastavljen 14. januara. Oba puta je u razgovoru učestvovao operativni tim i dve članice Saveta.

Zaključak sa sastanaka:

Pozicija Centra za ženske studije je jasna, postoje mnogi feminismi, ali ni jedan feminism se ne zasniva na biološkom esencijalizmu, niti isključuje bilo koju grupu žena, a posebno ne transžene.

Resursi organizacije

25

Biblioteka i arhiva

Održavanje i dostupnost biblioteke CŽS su pomenute COVID okolnosti u toku 2020. godine učinile izazovnim. Biblioteka je posećivana u minimalnom broju uz povećanu potražnju elektronskih izdanja putem mejla kao i posetama elektronskim izdanjima na web sajtu.

U ovom periodu smo završile planiranu digitalizaciju časopisa Ženskih studija koja je dostupna na sajtu organizacije.

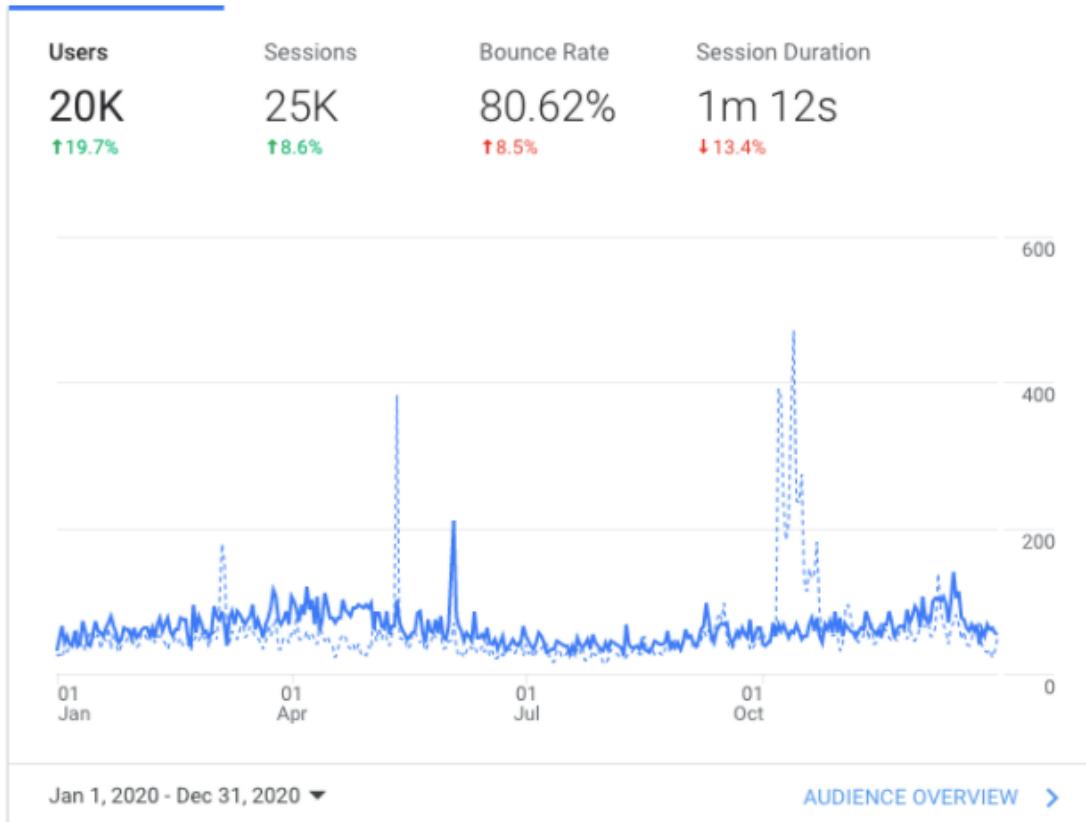
Arhiviranje dokumentacije Centra je u 2020. godini nastavljeno i realizovano po planu.

26

Web sajt

U toku 2020. godine sajt Centra za ženske studije je posetilo ukupno 20.000 posetiteljki i posetioca. Kada je reč o sadržajima koji su objavljeni, njihov broj je bio izuzetno limitiran pod uticajem COVID19. Ukupno je objavljeno samo 7 vesti/obaveštenja, sve sem jedne u periodu od 25. novembra do 31. decembra 2020. godine.

Kao prilog ovom izveštaju dostavljamo [link objavljenih vesti](#) i statistiku posećenosti sajta CŽS u 2020. godini.

Statistika posećenosti sajta CŽS u 2020. godini

Izveštaj podnose zastupnice CŽS Daša Duhaček i Mirela Šantić